



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitae Sanctorvm

Lippeloo, Zacharias

Coloniae Agrippinæ, 1604

Vita S. Hereberti, Archiepiscopi Coloniensis, ex ea qu[a]e est per
Rupertum Abbatem Tuitiensem. Ordinatus est Anno à partu Virgineo 999.
Claruit verò maximè sub Ottone Tertio, & eius successore ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-42667

sideratione admissi criminis auertebat, sed affi-
duo luctu & lachrymis deformata, summam vo-
luptatem in suis contemptu repositam ha-
bebat. Et quamuis divina bonitas multis indicijs
sanctitatem eius declararet, ita ut varia morbo-
rum genera precib⁹ & virtutibus eius depellerē-
tur, nō tamē propterea quicquā de pœnitentię la-
boribus remittebat; sed cælo terraque se indignā
reputans, omnium pro se preces magna animi sub-
missiōne postulabat.

Egregiam
illa agit pœ-
nitentiā.

Maria claret
miraculis.

Abrahamus igitur gaudio incredibili perfu-
sus, cunctis ornatus virtutibus à vita migravit, &
insignem sanctitatis suę testificationem ex pan-
norum ciliciorumque contactu (quæ morbos a-
liaque mala fugabant) reliquit. Quinto autem ab
eius morte anno, Maria fratris eius filia, felici a-
gone sequuta est; cuius vultus animę splendorem
multis egregiè signis indicabat.

Abrahamus
moritur.

Virtus vesti-
mentorum
eius.

Maria obit.

VITA S. HERBERTI, ARCHIEPIS-
copi Colonienfis, ex ea que est per Rupertum Abba-
tem Tuitiensem. Ordinatus est Anno à partu Virgi-
neo 999. Clauit verò maxime sub Ottone Tertio, &
eius successore Henrico, Romanor. Imp. Ex humanis
autem discessit Anno Christi Saluatoris 1022. Sige-
bertus verò de eo agens in chronico, ordinatū eum
refert Episcopum anno à Christo Domino

Vide Cæsa-
Baronij.
not. in mar.
Roman.

997. ac obiisse anno 1021.

Herebertus VVormatię Galliarum vrbe
claris ortus natalibus, auiam maternam
Emmam, Regimboldi nobilissimi Alemā
norum comitis filiam habuit; quę cum duabus
sororibus è castro patris ab Hunnis in captiuita-
tem abducta, propter eximiam formę pulchri-
tudinem, à viro quodam nobili redempta fuit.

16. Martij.
Patria &
Genus eius.

Ppp 2 qui

qui eandem summa parentum voluntate & gratulatione, matrimonio sibi copulauit. Ex hac stirpe sancti viri genitrix procreata est. Cuius nomen non exprimitur quidem, sed cum Herebertum enixa esset, immenso coelitus circumfusa lumine, futuram proles suæ sanctitate cognoscere meruit.

Primum itaque à matre VVormatij literarum studijs traditus, tantos in ijs progressus fecit, vt omnium opinione eiusdem ecclesie prapostura dignissimus iudicaretur. Hanc dignitatem tanta tamque admirabili prudentiæ & sanctitatis laude administrauit, vt Otto Imperator, celeberrima nominis eius fama captus, Cancellarij dignitatem in imperij administratione ei tribuerit.

Sed cum pius Imperator agrè admodum ferret, virum tantis virtutum omnium ornamentis decoratum; terrenarum rerum curis inuolui, hortatus est eum, vt sacris initiari se pateretur, totumque animum à rebus fluxis & caducis, ad immortalitatis studium reuocaret.

Paruit vir Dei alacriter, & sacris cum gaudio initiatus, totum se rebus diuinis consecrauit. Eo tempore ecclesia Colonienfis pastore suo euergero priuata fuit, & Herebert⁹ totius populi suffragijs, & læta acclamatione ad eum dignitatis gradum electus est. At vir sanctus prudenter muneris administrandi difficultatem considerans, non pari gaudio, neque læticia ad eum honoris gradum ascendit: sed nudis pedibus, linea indutus veste, per summam hyemis sæuitiam Coloniam venit. Neque enim, dicebat, ad regna Gentium, sed ad sanctorum ministerium à Christo vocatus sum, cuius sane ratio exactissima in extremo illo iudicij die reddenda mihi erit. Hæc confi-

Nascitur S.
Herebertus.

Fit Prapost.
tus. eccle-
siaz VVor-
matienfis.

Fit cancella-
rius Imperij.

Eligitur E-
piscopus
Colonienfis.

Venit nu-
dis pedibus
Coloniam.

consideratio ita viri sancti animum afficiebat, ut quamvis inter medias mundi delicias versaretur, nunquam tamen animum inepta lætitia dissolutum gereret, sed cum summa vitæ sanctimonia, commissum sibi munus administrabat.

¶ Cum propter flagitiorum turpitudinem, & scelerum omnium immanitatem, ira Domini acriter in populum desuisset, ita ut terra extrema siccitate consumpta, mortiferam cunctis famem minaretur, Herebertus populi sui calamitatem miseratus, assiduis lachrymis & precibus pacem à Deo postulabat, indicoque triduo ieiunio solemnem precessionem omnium ordinum instituit. Cumque ex oratorio sancti Severini Clerus cum solenni Litaniam egressus, beati Pantaleonis peteret; ecce niuei candoris columba videntibus multis caput eius circumvolitavit, eademque repente disparuit. Ut autem ad locum ventum esset, in quo iam dictus confessor Domini Severinus, in transitu beati Martini voces angelorum psallentium audire meruit, vident eminus eandem columbam caput beati viri tertio circumvolitantem, quæ & protinus in sublime eleuata cœlos petijt, nec ultra comparuit. Dimissa prece, ubi ad prandium ventum est, vir diuinus appositis cibis ieiunium dissimulabat, neque enim poterat pijsimum pectus populi sui miseria grauitèr faucium, ullam consolationem admittere; cumque alij se mirari dicerent, diuinam bonitatem profusus tam multorum lachrymis flexam non esse: tale fertur vir sanctus responsum dedisse: Vestri, ô charissimi, pastoris hæc est culpa. Nisi enim diuinum numen meis sceleribus infensum esset, qui medius inter vos & ipsum stare debeam, credo equidem iam diu

Columbæ
miraculum.

Admiranda
eius humi-
litas.

cælum dirupisset, suoque nos beneficio extrema siccitate consumptos, refecisset. Hæc ubi dixit, lachrymas continere nequiuit, ita ut vi erumpentium victus, caput in manibus super mensam declinaret. Luctabatur interim ardenti oratione, & summa spiritus humilitate cum fortissimo spiritu omnium domino. Eadem verò hora cum summa esset cœli serenitas, solesque ardentissimi: repente fragore cœlum insonuit, & demissis imbribus mirificè cunctos recreauit.

Efficacia
precū eius.

Interea cum pauperum & orphanorum pater, monente Ottone Imperatore, consilium mente agitare, quomodo, & quo loco sacrum aliquod Deo domicilium, in quo religiosi viri eius numini sanctissimè deseruirent, construeret, nocte quadam Angelorum & omnium Sanctorum Regina ei astitit, quæ præclarum pietatis opus, quod intimis sensibus inclusum gerebat, approbans hæc ait; Surge, & Diuitense castrum à sordibus rerum terrenarum, quibus turpiter infectum iacet, diligenter emundatum Deo consecrabis, ut sicuti impunita flagitiorum omnium licentia quandoque ibi requieuit, ita nunc diuinorum munerum splendore pulchrè ornatum, portus salutis malorumque omnium tutissimum perfugium existat. Herebertus hæc D. virginis præsentia mirificè exhilaratus, protinus monasterium insigni opere erexit, virisque virtutum omnium ornamentis egregiè cultis, inkruxit.

Angelorum
Regina ei
apparet.

Monasterium
construit.

Die quæ Palmarum festiuitate Christo sacer est, cum sermonem ad populum haberet, & homo quidam maligno obsessus spiritu duris vinculorum nexibus constrictus præfens esset, coepit vi diuinorum verborum exagitatus, clamores horrendos edere, ipsamque concionem turbulētis

tis vocibus perturbare. Cumque vir sanctus sine ullo fructu vocis contentionem intenderet, tacitus diuinam opem aduersus malignum implorauit, cuius virtute fugatus, non paruam cunctis admirationem reliquit. Volbertus monasterij eius, quod sanctus construxerat, Abbas, cum graui admodum capitis & oculorum incommodo vexaretur, aqua qua sanctus Pontifex post Missarum solemniam manus abluerat, dolorem depulit. Post hunc, mulier quædam miseranda valde cæcitate laborans, vt oculos vino intinxit, quo sanctus Dei post dominici corporis & sanguinis communionem digitos de more abluerat, oculorum lumen recepit. Alia quoque paralyti dissoluta, edito crucis signo, membrorum soliditatē ab eo consecuta est. Fuit autem cum alijs virtutibus, tum humilitatis laude præstantissimus. Erat pauperi & abiecto cuidam homini natus infantulus, quem cum nemo e sacerdotibus de sacro fonte leuare dignaretur, & pauper iste Pontifici suam miseriam cum multis lachrymis exponeret, vir sanctus; Cito, inquit, eum ad me deferto, Ego enim puerum sacro lactice tingere, & Christo pro eo spondere debeo. Tinxit itaque infantem, & sacerdotum superbiam præclaro humilitatis exemplo confudit. Paucis autem post diebus, cum celebrata apud S. Seuerinum statione, magno sacerdotum & populi comitatu circumseptus, pauperis huius tugurium pertransiret, ille domo prorumpens, alacri vsus confidentia, frenum equi cui Præsul insidebat corripuit, & benignè Præsulem ad prandium inuitauit. Nec abnuuit vir sanctus pauperis subire tuguriolum, vbi nihil præter panem cum aslo pullo, tenuiq. ceruisia inuenit, quæ tamē quibus ipse delicijs, vt humilitatis benigne

Oratione
pellit ab
obscuro dæ-
monem.

Volbertus
Abbas Tu-
ticiensis.

Claret mi-
raculis.

Humilitas
cuius.

que faciendi disciplinam alios doceret, longè præposuit.

Benignitas
eius erga
pauperes.

Quid autem de eximia & præstanti misericordia, qua miseros & calamitosos prosequeretur, dicam? Certè tanta illa fuit, ut merito ab hominibus rerum diuinarum imperitis, in crimen vocari posset. Erat quidam in sacris constitutus, ex eorum numero qui singulari viri sancti benignitate vitam contra inopiam tutabantur, sed cum paupertatis onus diutius ferre recusaret, consilium sceleris & audaciæ plenum iniit. Nam ut relicta Colonia in Saxoniam peruenit, tres nocte vna ecclesias inuasit, atque sacris inde vasis, vestibusque sacrilego furto sublatis, Coloniam repedauit. At mox à subsequentibus deprehensus, & iudici oblatum, definita legis sententia, suspendio damnatus est. Aderat eo tempore in vrbe sanctus Præsul, qui mox tanquam animosus scelerum vindex, sacrilegij reum sibi sisti iussit. Venit cum reo ipse iudex. Tum Præsul, toruis admodum luminibus; Hominum, inquit, perditissime, quid tibi venit in mentem, ut diuini humanique iudicij oblitus, tantum in te nefas committeres? Nunc te viuere fas non est, crimini huic tuo dirum mortis supplicium iam debitum, iamque paratum est. Hæc cum in magna hominum frequentia dixisset, eum patrono pauperum tradidit; cui clanculum in mandatis dedit, ut cibo eum potuque egregie reficeret. Ipse interim cum iudice & reliqua nobilium turba, ad mensam accessit. Cum verò omnes epulis intèti essent, vir sanctus, cui damnati hominis cura sub pectore vivebat, patronum aduocauit, ei que hoc negotij clam dedit, ut mortis reum suo subuectum equo, extra vrbis moenia in locum tutum deduceret, & pecunijs rebusque necessarijs instru-

Clericum
mortis reū
liberatū sup-
plicio.

instructum dimitteret; seseque, quanta posset celeritate maxima, conuiuis susteret. Patronus cuncta ex Domini voluntate, summa calliditate per egit; cum Herebertus quasi graui offensioe commotus, Scelestus ille, inquit, nondum sacrilegij sui poenas dedit? At minister, voluntatis & facti eius præclarè conscius, pallore vultûs per callidam simulationem inducto, voceque suspirijs interclusa, respondit. Nefarius manus nostras euasit, & fuga sibi salutem quæsiuit. Tùm Episcopus conuocata concione. Ecce, inquit, sacrilegus ille euasit, effugit, lte, currite. & è fuga retractum, debito mortis supplicio afficite. Quis factum hoc non reprehendat, nisi vir sanctus ardentissimo fraternæ salutis amore incensus, hæc fecisset?

Et tamen tam eximie benignitati, non pauci flagitium immane affingere minimè dubitabant. Multi eum in populi totius inuidiam pertrahere conabantur; Alij vero varijs calumnijs diabolica arte conflatis, Henrici Imperatoris animum, qui Ottoni successerat, in virum sanctum inflammabant, eoque rem deduxerant, vt Henricus errore deceptus, certa de excidio eius consilia iniret. Sed nocte quadam venerandi cuiusdam senis visio, vehementer eum exterruit, & consilium sceleris & impietatis plenum destruxit, atque benignè eum admonuit, vt Herebertum insigni apud Deum sanctitatis laude præstantem, omnibus, quibuscunque par esset, modis coleret & obseruaret. Mane factò Imperator, præter mentem & expectationem omnium venerabundus Episcopum aduocauit, & execrando errore, (in quem maleuolorum hominum linguis inductus fuerat) detestato, in amplexus eius ruit: & summa quadam amoris, ac beneuolentiæ significatione trina ei

Vide vt etiam sanctos principes, male linguæ nonnunquam fallant.

PPP 5 oscula

Vide sancti
Imperatoris
eximiam
humilitatē,
& vt agnoscat pontificiam auctoritatem.

oscula dedit. Nec hac satisfactione contentus, nocte sequenti finitis matutinorum solennijs, Pontificis cubiculum adijt, abiecta que procius chlamide, & corpore in terram prostrato, cum lachrymis erroris sui veniam postulauit. Quem Dei famulus à terra subleuans benignè exaudiuit. eique inter cætera imminentē vitæ suæ exitū prædixit. Noueris, inquit, certissimè, quia post discessū nostrū quo nūc separādi sumus nostras inuicē facies iam in hoc seculo nequaquam videbimus.

Moziturus,
omnia sua
largitur pauperibus.

Hæc cum dixisset, paulò post febre Nouesij corripitur: Cumque ægritudinis molestiā inualefcere sentiret, quamuis toto vitæ suæ tempore egenis benignè admodum consulisset, tunc tamen vel maximè, quantam in eorum apud Deum patrocinijs salutis spem repositam haberet, declarauit. Nunc eos fratres, nunc dominos, nunc patronos appellabat. Nihil erat in bonis reliquū, quod non eis distribueret. Et nè cum vita pariter hoc eius charitatis studium expiraret, mœrentē fratrem suum Gezemannum comitem, qui ad lectuli caput residebat, consolans, per communem fratris amorem, per Christi sanguinem & vulnera, per sanctum & tremendum iudicium, quos bonos præmijs sempiternis afficiet, obtestatus est, vt pauperum curam susciperet, & tanquam Christi membra foueret atque nutriret. Eadem Ecclesiæ Præposito & Ciuitatis Aduocato ac Procuratori pauperū præcepit, qui se hoc libentissimè acturos sponderūt. Hæc aliaque in eandē sententiā cum dixisset, de præsentis vitæ angustijs ad sempiternæ felicitatis patriā migravit. Funus cū multis omnium lachrymis curatū fuit, & honore tanto pontifice digno, in Diuitensium castro in oratorium sanctissimæ genitricis illatum; vbi multis coruscans

Vide quantam vitam sanctus, habuerit pauperū curam.

Mozitur.

cans miraculis, plurimos sacras eius reliquias vi-
sfrantes, ad Domini nostri Iesu Christi gratiam
debitis laudibus celebrandam excitauit. Sana-
bantur infirmi; Cæci post pia desideria & vota,
opatum lumen recipiebant: Claudi gressum, Pa-
ralytici membrorum soliditatem, dæmoniaci
sensuum integritatem sanitatemque cōsequebā-
tur. Vnum verò contigit inter cætera memoria
sempiterna celebrandum. Vir vitæ venerabilis
Volbertus, primus cœnobij eius, quod à Sancto
hoc Pontifice constructum erat, Pater, (cui etiam
propter egregiam vitæ conuersationem, & mul-
tiplicem disciplinarum omnium cognitionem,
Sancti Panthaleonis cura commissa erat) cum de
more solitarijs vigilijs psalmos decantaret Dau-
dicos, & tunc propter tanti patris obitum multo
ardentius pietatis operibus insisteret, accidit no-
cte quadam, vt propè beati antistitis sepulchrum
oranti, locus ipse, & tota denique monasterij fa-
brica intremere viderentur. Quo viso, prima fa-
cie horrore perfulsus est; sed cum animum men-
temque ab eo pauore refecisset, & orationis scu-
to inanem timorem repulisset, vidit patefa-
cto beati viri sepulchro, sanctum Dei egredi.
Quo sanè spectaculo sensuum stupore oppressus
concidit. Tùm Pontifex baculo quo tumulatus
fuerat, latera eius tangens, quid operaretur inter-
rogauit. Cui cum interclusis nimio timore fauci-
bus, responsum dedisset, confestim qui apparue-
rat intulit Orationibus, frater mi, vigilâter sedu-
lus insiste, & viuorum atque mortuorum paren-
tum salutem exorans, mei quoque memoriam
abundantius habe. Scito enim & veritatem
loquenti præbe fidem, quia obitus mei die tri-
cesimo, qui nunc imminet mecum pransurus es.

Miracula ad
eius sepul-
chrum.

Volberti
primi Ab-
batis Tuiti-
ensis, egre-
gia laus.

S. Hereber-
tus loquitur
post obitum
cum Volber-
to Abbate.

Hoc

Decus monachorum silentium.

Hoc ille audito, penè exanimatus resedit in eodem loco. Tandem verò animo nonnihil resumpto, corpore ac mente tremens ad lectum peruenit. Manè autem factò orationem ad fratres habuit, qua ad omnem pietatis perfectionisque rationè eos informauit, summumque monachorù decus, oris custodiam esse ostendit. Soluta autem concione, quosdam ætate & prudentia præstantiores euocauit, eisque visionem ex ordine narrauit. At illi, (vt fert hominum ingenium) rem totam, vehementi amoris affectui ascripserunt. Nec enim, dicebant, defunctus ei apparuit, sed quem viuètem amore nimio complexus est, eundem iam mortuum assidua cogitatione præ oculis cordis gestat, somniaque cogitatione sequuta sunt. At ille conscientie suæ testimonio magis, quam opinione hominum fretus, tricesimum diem tanquam vltimum expectabat. Et vt eum, tanquam sui natalem, cum Christi famulis pauperibusque celebraret, copiosas impensas præparabat. Iamque prædicta à Pontifice dies aduenerat, cum ex quadam possessionis suæ villa (quam ad multorum egentium inopiam subleuandam visitauerat) ad monasterium rediens, à quibusdam comitibus, ad prandendum inuitatus est. Ille ex charitate iuuentuti famulanti condescendens, non abnuic; sed cum diuinum ex debito officium præmittere veller, sextam de more cum duobus, qui obsequio eius aderant, fratribus, horam canere incepit. At vbi ad lectionem, quam Capitulum dicimus, ventum est, erat autem hæc: *Christus resurgens ex mortuis, iam non moritur: mors illi ultra non dominabitur: quod enim mortuus est &c.* Respondētibus illis, *Deo gratias.* continuo spiritum exhalauit.

exhalauit. Cuius morte filiorū animi, quāuis non mediocri tristitia oppressi, tamen cum ad mentem reuocarent ea, quæ a Beato Præsule Hereberto prædicta fuerant facile mœrorem omnem depulerunt. Eccè autem vt defuncti corpus propè sepulchrum eiusdem vatis sui depositum est, pauper quidam inter vigiliarum exequias, à cunabulis contractus (qui eiusdem Sancti Pontificis pietate & patrocinio hæcenus vitam contra inopiā defenderat) dū tota nocte multis lachrymis miserandam suam orbitatem deploraret, suorum sanitatem soliditatemque membrorum ab ijs recepit.

miuit in Domino.

Contractus ad sepulchrum Hereberti curatur.

VITA S. GERTRVDIS ILLVSTRISSI-

simæ Virginis, ex ea quæ est per Surium. Obijt anno Domini 644. Vitaliani Papæ 10.

Constantis Imp. 23.

Vide Cæsar. Baro. in not. marty. Rō. Item Tom. 8. annal. Ecclesiast.

17 Martij. Patria & parentes eius.

Sancta Gertrudis Niuellensis, patre Pipino, matre verò Itca illustrissima familia orta, cum in paternis ædibus versaretur; & die ac nocte ad parentis suæ multis virtutibus ornata pedes, diuini verbi sapientiam meditaretur, eos breui temporis spatio in Dei amore progressus fecit, vt mundanarum rerum pertaxa, tota mente de diuina pulchritudine cogitaret. Fertur verò tale in Christi seruitio initium habuisse.

Cum parens eius Pipinus, Dagobertum regem ad splendidas epulas inuissset, fortè in comitatu eius adfuit adolescens quidam, Austrasiorum ducis filius, qui Gertrudis moribus & ingenio delectatus, cum à rege tum à Pipino, eam sibi coniugem dari postulauit. Rex non parum hoc postulato gauisus, patrem puellæ ad consensum nuptiarum hortari cœpit, ipsamque puellam cum matre ad-

Pipinus parens Gertrudis, Dagobertum regem inuitat ad mensam.